

ще е била *Bul* или *Vol*. Отъ гдѣ се взема суфиксътъ (?) *ga* и какво значи той, Хунфалви не казва, както не се изразява прямо, какво ще рече *Bul* или *Bol*? Още по-голяма става конфузията, ако се вземе въ внимание, че малко по горѣ името на града се тълкува: *Bol-graß* или градъ на *Боланиитъ* (*Bolmänner*). Ние бихме очаквали че *Bul-gar* = градъ на Волга (*Bul* = Волга).

6. Етимологии на името отъ гледището на турско-татарската теория слѣдъ Цайса.

Съобразно съ много по-голямото значение, което по-новитѣ привърженици на турско-татарската теория отдаватъ въобще на езиковитѣ докази, ние намираме у тѣхъ и по-грижливи и по-обстойни тълкувания на името българинъ.

Още Цайсъ бѣ забѣлявалъ иктемъ, че *Bolgar* ще се е наричала първѣнь земята на българитѣ и че слѣдователно името трѣбва да е домашно (*einheimische Benennung*), но че *това име не може да се обясни отъ славянското название на рѣката Волга*.

Това отрицание на една толкова популярна стара етимология, която приеа дору родоначалницитѣ на турско-татарската теория, е характерна за всички изслѣдвачи отъ тая школа. Както Томашекъ, така и Вамбери и Золотницкій търсятъ да обяснятъ „булгаръ“ съ помощта на турскитѣ варѣния, но не отъ Волга.

За първъ пѣтъ Томашекъ засѣга етимологията на името „българинъ“ въ своята рецензия на Рѳслера (*Rom. Stud.*), като взема поводъ отъ тълкуването на послѣдния. Както видѣхме Р. е на мнѣние че „*Bulgar*“ значи „водни хора“ (*Wasservolk*). Обаче, възражая Томашекъ, корень *bul* = вода не съществува нигдѣ. Въ тавгийското бѣлеа „обилентъ съ вода“ и енис. *bi-leggo* „водентъ“ — *lae* и *leggo* сѫ прилагателни суфикси, ср. *kinta-lea* „опушентъ“, *bieddu-leggo* и пр., а като трупина трѣбва да се приеме, също като въ другитѣ фински езици, така и въ самоедското нарѣчие, първоначално *wada* (*wäda, bēde, bā, wit, āt, it*). — За *gar* „народъ“ привежда Рѳслеръ вогул. *kār* „човѣкъ“ което обаче Томашекъ отнася къмъ турското *ār* (*ar, er, ir*) — „мжжъ“, която дума едно врѣме е имала лабиалентъ прѣдзвукъ (ср. мадж. *ferj*, зирянск. *węń-s* „мжжъ, спругъ“). Въпрѣки Цайса Рѳслеръ привежда пакъ името на българитѣ въ свръзка съ названието на рѣката Волга. Томашекъ смѣта това име за финско, защото само черемиситѣ сѫ запазили едно подобно название *jul* (= *wulj*), когато турски Волга се нарича *Etül, Adül*.

Тѣй като българитѣ сѫ отайка (*ein Residuum*) отъ разни по-рано или по-късно нахлѣтали турски племена, то името *bulgar, bulār*, не значи споредъ Томашека нищо друго освѣнтъ „смѣсентъ“ (*Mischling*) отъ турск. булгамак, „мѣся, разбърквамъ“ (*mischen, durcheinanderrühren*). p. 156.

¹⁾ При тоя случай Томашекъ тълкува и името на утигуритѣ и кутригуритѣ. *Utig'ur* = посушентъ, миролюбивъ, съединентъ (*Vámbéry, Kudatku-bilik*, p. 23). *кутригури* = може би „личентъ, отличентъ“. p. 156.